

Protokoll från möte i MTM:s referensgrupp Universitet och Högskola

Tid: 2016-04-15

Plats: MTM:s lokaler

Närvarande: Ann-Helen Erliksson (A-HE), Erika Lempke (EL), Solveig Lundin (SL), Charlotta Höckerfors (CH), Petter Rasmusson (PR), Kristina Passad (KP), Pia Hasselrot (PH), Kerstin Ekman (KE), Jesper Larsen (JL)

1. Välkommen

Pia hälsar välkommen, Särskilt hälsas nya deltagare välkomna.

2. Föregående protokoll

Vi bevakar frågorna som kvarstår från föregående föregående protokoll. De kräver alla systemutveckling. Det arbetet pågår kontinuerligt.

Basåret kan beställas. Effekter? Litet behov just nu.

Ännu finns ingen utvecklad mailfunktion när student byter bibliotek, men det finns på listan att utreda/utveckla. Vi uppmanar alltid att låntagaren som byter bibliotek själv tar kontakt med det nya biblioteket.

Taltidningar, på biblioteket? SL behovet finns inte hos dem, samma i Malmö. CH tänker att man ska testa på Samhällsvetenskapliga biblioteket, frågan är på gång där. Ett projekt med taltidningar på folkbibliotek pågår.

Nya sidor i Legimus, fungerar de bra? Ja tycker alla men studenterna har fortfarande svårt att hitta till läsprogrammen (SL).

Talböcker på tentor. Testa med offline-läge i appen.

3. Laget runt

PH tackade för feedback när filmen skulle spelas in. Använts? Inte ännu. Men det finns planer t ex länkar från de egna webbplatserna. Den upplevs som bra.

Nyhetsbrev direkt till låntagarna har testats, positivt, många öppnat. Planer finns att fortsätta. Kräver lite teknikutveckling. Man ska kunna tacka nej.

Gallringsrutiner i Nationellt Distributionssystem (NDS). Bestämt att låntagare som varit inaktiva under 3 år gallras. De som aldrig loggat in, gallras efter 1 år. Nytt konto fås på förfrågan. Information kommer innan denna hantering startar.

Fråga, hur gallras poster i Legimus.se? När ny upplaga är klar gallras den äldre när det handlar om samma format. Alla talböcker finns däremot kvar, posterna är "mörkade".

I Libris och i BURK finns äldre upplagor. Finns behov? Hör av er till MTM, vi kan lägga upp en "mörkad" titel igen.

För att registret ska vara så aktuellt som möjligt kommer en "pop-up" koll av låntagarens uppgifter att starta. Pop-up sker när låntagaren loggar in i Legimus.se. Låntagaren bes kolla att uppgifterna stämmer. Info kommer innan funktionen är på plats.

PH visar nya webbläsaren för strömmande läsning i Legimus.se. Samma läsare finns i Danmark. Fungerar för de flesta läsare, t ex Chromebook. Du delar bokhyllan med appen. Man väljer lägg i bokhylla och kan då läsa boken i appen eller strömma från datorn. Släpps innan sommaren och kommer att heta Legimus webbspelare.

CH: Drop-in vid terminsstart.

Avtal med Inläsningstjänst från 2016, Avtalet tillsammans med Chalmers. Där har några studenter haft behov. Var inte dyrt och upplevs som positivt.

Talsyntes med TorTalk. De kommer en gång om året och informerar. Senast berättade Tor själv om hur han pluggade med talsyntes. Det var mycket bra. Det kom ca 20 – 30 personer. Det blev en bra diskussion.

Vi försöker få igång ett samarbete med Språkhandledningen, men än så länge har vi bara pratat för dem en gång.

Nya ER. Tyvärr har det tillkommit ett fåtal buggar samt några funktioner från tidigare version saknas.

Baskompetenser på GU internt ska breddas, alla ska ha kunskap om Legimus.se.

Många nya studenter på pedagogen, det behövs mer resurser.

Universitet har blivit DO anmält av en student som bl a är missnöjd med att inte alla böcker har text och ljud. Problematiken kommer som egen punkt på dagordningen.

På tentamensenheten pågår ett försökt där alla studenter får skriva tentamen på dator.

Internetuppkoppling är låst på dessa datorer.

SL undrar om det finns ett dokument på GU med riktlinjer för bemötande. En bemötandepolicy för läs- och skrivstöd finns och är uppdaterad. Likabehandlingsgruppen arrangerar en inspirationsföreläsning med titeln Bemötande av personer med funktionsnedsättning. Föreläsare är Charlotte Ohlson Bresciani, från Iris Hadar.

GU:s policy bifogas som fil.

JL berättar att han främst jobbar med talböcker och att MTM främst prioriterar snabbhet.

MTM:s mål är att de flesta talböckerna ska innehålla text. Ämnet gör att det i dagsläget inte går att producera text i alla böcker.

Trots snabbhet ska kvaliteten bibehållas vad gäller inläsningen, ljudkvaliteten och en utveckling av talsyntesen.

MTM har börjat jobba mer effektivt, processbaserad produktion. Startade i april 2015, och har varit mycket framgångsrikt.

Vi har haft problem med en producent, i avtalen tilldelades producenten 50 % av produktionen, detta klarade inte producenten av. Med stöd av avtalet har producentens volym minskat till 20 %. Fram till att detta problem löstes hade vi stora förseningar. Vi har idag 3 producenter. De gör i princip allt utom att lägga till texten i talböcker med text, det görs här. Talsyntes görs annorlunda. Röst för studielitteratur = Tora (svensk). Förändringar och utveckling är på gång. Vi har börjat göra fler böcker med mänskligt tal och text på studiesidan.

AHE kommer från Linneuniversitet. De har två Campus. Jobbar som bibl.ass och hon ger bl a stöd till studenter med läsnedsättning. AHE möter studenterna. De har Campuslicenser på 3 programvaror. 90 studenter använder talsyntesprogrammet. Man har satsat på att utbilda personalen i bemötande av studenter med särskilda behov. Man har använt sig av kompetenser som finns på universitet bl.a. [samordnare](#), [utredare](#), [psykologer](#), [professorer](#). På universitetet gör man bl a dyslexiutredningar. Det görs snabbt en utredning och det hjälper studenterna. Samordnarna har också utbildat övrig personal. Ett nätverk finns där bibliotek-, samordnare och it-personal ingår.

SL Tortalk finns med campuslicens sedan början av mars, kan användas av studenter och anställda. Är ett jättelyft och gör att inläsningar minskar. Dyslexipedagog har gått i pension, ersätts inte, man hänvisar till samordnare och landsting. Väntetider hos landsting? Det varierar i hela landet. Nyanställd personal deltog på MTM:s allmänna studiedag. Saknade högskoleperspektivet.

EL är samordnare på Stockholms universitet. Har tidigare arbetat som logoped. Ett projekt jobbar för ett bättre läsverktyg med OCR-funktion, har idag Vital. Samordnarna jobbar mot många institutioner. Samarbetet med biblioteket kan förbättras och EL diskuterar förbättringar med Ann-Louise Löfgren. Universitetet erbjuder många seminarier i studieteknik som är öppna för alla. I resursrummen finns tillgång till fler anpassningar/program exklusivt för rummen men det är osäkert om programmen används eller om det är avskildheten som är behovet. Osäkert och svårt att nå ut med vilka resurser som finns och hur de ska användas.

PR berättar att de är 3 heltidsanställda på Malmö högskolas studentbyrå. En samordnare är ny. Sedan 2011 har studentantalet med behov ökat med 70 %, personalstyrkan är densamma. För att få detta att fungera har effektiviseringar krävts. Som ett led i effektiviseringen pågår ett arbete med att utveckla ett enhetligt basstöd ute på respektive fakultet. En tillgänglighetsgrupp informerar tillsammans med biblioteket 2 gånger/år. Drop-in ordnas tillsammans med biblioteket vid terminsstarter. Nya system som införs ska funka för alla, detta kräver mycket jobb. Mentorerna utbildas och en mentorbank fylls på.

KP är enhetschef på Urval där arbetar 7 personer KE och Clara Lindström arbetar främst mot högskolan men alla kan "göra jobbet". Vi jobbar också mot folk- och skolbibliotek samt har ansvar för mångspråk. I det arbetet jobbar vi bl a med TIGAR, en internationell katalog. Det arbetet ska utökas. Vi samarbetar med de nordiska biblioteken och har startat ett projekt som innebär att 25 titlar blir inlästa på arabiska. Ett samarbete pågår också med Alexandriabiblioteket som ger tillgång till klassiska titlar på arabiska. Konferensen Take part, den 17-18 maj, sprid gärna i era nätverk.

MTM har översatt IFLAS riktlinjer, Arbeta på bibliotek för personer med dyslexi.
<http://www.mtm.se/contentassets/7eb130a894114505b000ca2ad0b1dc30/ifla-riktlinjer.pdf>

KE berättar av MTM tagit fram riktlinjer för produktionsbeslut, utbildningsanslaget.
<http://www.mtm.se/om-oss/uppdrag-och-lagar/riktlinjer-for-produktionsbeslut/>
Försöket Klart till kursstart har avslutats och mer om det under egen punkt. Inför VT:s kursstart upplever vi att det är väldigt lugnt. Vi har olika teorier kring det och KE undrar om det kan vara så att den största andelen studenter kan hjälplig läsa en bok, finns alla böcker utom en inläst kanske man tänker att den boken kan man ta sig igenom, det krävs en arbetsinsats av studenten att beställa en inläsning genom biblioteket. Har nya programvaror gjort att det fungerar för många studenter att läsa någon/några böcker när dessa finns som e-resurser? Ja det tror man på biblioteken. Sedan bidrar självklart arbetet med Klart till kursstart både internt på MTM och ute på högskolorna till att många böcker finns inlästa till kursstart.

4. Koppla kurslistor till beställning

KE berättar att idag arbetar vi annorlunda än tidigare, högskolearbetet görs av flera även om några främst arbetar med det. För att alla som jobbar med förslagen från högskolorna ska känna att man fattar rätt beslut ser MTM ett behov av att förslagen kompletteras med mer information, även ute på högskolorna kommer det ny personal som kanske inte alltid känner till MTM:s riktlinjer och ibland upplever vi det som att beställningen kommer direkt från studenten. Vi googlar själva på kurslistor och upplever att dessa idag verkar vara mer lättillgängliga än tidigare, vi undrar stämmer det? Vi diskuterade och SL berättar att det istället är så att man vid Linköpings universitet är på väg att låsa in kurslistorna med hjälp av nya plattformar. Diskussionen fortsatte och vi kom överens om att det inte skulle vara

ett problem om det blev obligatoriskt att ange kurskod, om en kurskod inte är tillgänglig ska det alltid vara möjligt att använda fältet övrig information och på så sätt ändå kunna skicka in sitt förslag.

5. Förmedla nedladdningskonton

Under året har det förekommit 2 fall ute på två olika högskolor där studenter, som i samtalet med bibliotekarien, beskrev sina behov som sådana som bibliotekarien inte ansåg att de kunde klassa som en läsnedsättning. När bibliotekarien inte ville ge tillgång till talböcker blev personerna mycket upprörda och krävande, det blev obehagligt. MTM ser mycket allvarligt på detta och det är viktigt att det inte blir ett utsatt arbete att förmedla talböcker. Känns problemet igen? Har det hänt hos er? Vi diskuterade och det framkom att det är ibland svårt att förstå att talböcker inte är för språkträning. Det är viktigt att ha ett introduktionssamtal där man förklarar regelverk och om personen säger att detta stämmer för personen finns det egna ansvaret, hos den som ansöker om talböcker. Det har funnits incidenter där den sökande hävdade att t ex frun fått ett konto utan att ha en uttalad läsnedsättning personen var påstridig och krävde likabehandling. På Linné har man sagt nej vid ett tillfälle, ett nej togs emot utan att det blev hotfullt. SL berättar att 90 % kommer via samordnare. Upplever hon att det känns tveksamt bränner SL en skiva som studenten testat för att sedan återkomma. Ingen har varit hotfull och hon tilldelar aldrig ett konto utan introsamtal. Vi kom fram till att introduktionssamtal enskilt är ett måste, att förklara lagstiftning och att gå igenom avtalet är mycket viktigt. Om det här problemet ökar, meddela MTM.

6. Filialers statistik

Vad händer med filialernas statistik när man registrerar studenter på huvudbiblioteket. Vi väntar på teknisk utveckling för att lösa detta. Vi måste tränga in i frågan/problemet för att se om det kan finnas någon lösning. Statistik behövs på många sätt. Pia kollar om det går att fixa något.

7. Önskemål om annat format än det erbjudna

Hur hanteras en situation när en student är missnöjd med de format som MTM erbjuder? När ska högskolan dra igång en utredning?

MTM erbjuder ingen individuell anpassning, vi följer beslutade riktlinjer. Vi kan individanpassa men när gör MTM det? För att MTM ska göra avsteg från beslutade riktlinjer ställer MTM krav på en utredning som görs t ex av samordnare/bibliotek. En utredning kan resultera i att en student får annan individanpassad service, kopplat till ett sådant individanpassat stöd ska någon form av mätbar motprestation redovisas, t ex att studenten klarar en kurs som man tidigare inte klarat. Under vår diskussion framkom önskemål om mer utförliga riktlinjer för när en utredning bör starta. MTM kompletterar befintliga riktlinjer.

I ett fall nyligen kontaktade en student MTM direkt i ett sådant här ärende, studenten hade varit i kontakt med biblioteket och upplevde att biblioteket inte löste problemet. När MTM i sådana fall svarar studenten kan MTM hänvisa till samordnaren för vidare utredning men inte ange vad som ska utreds.

8. Klart till kursstart

KE rapporterade från det avslutade försöket, där Södertörns högskola och Högskolan i Kristianstad ingått. Försöket har bl a resulterat i att riktlinjerna för det ordinarie Klart till kursstart förändrats, alla kan föreslå titlar vilka har äldre utgivningsår bara man motiverar i fältet Övrig information. Under högskolornas arbete framkom hur viktigt det är att kurslistor fastställs i god tid, att samarbeta med kursansvarig behövs för att nå ett riktigt bra resultat. På högskolor kan de policydokument kring när kurslistor ska vara fastställda användas, om de finns men för att få till en förändring behöver den här frågan komma upp på nationell nivå (fastslog mötet). Andra reflektioner under försöket, högsäsong infaller i juni och i september och kräver resurser, inte självklart att dessa finns under sommaren. På en av högskolorna har försöket resulterat i ett fortsatt arbete som finns dokumenterat här:

<http://hkr.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A916296&dswid=-5695>

9. Nästa möte

Pia föreslår senare en dag i samband med Daisykonferensen men ej v 44. Tillägg: Nästa möte blir 30 november 10.30 till 15.30.

10. Övriga frågor

SL: Registrering för nedladdningskonto, ange läshinder? Känns inte som att det är OK att registrera. Fältet är inte obligatoriskt. Statistik är bra för att utveckla produkter och mäta hur de används. MTM tycker att det är bra när fältet är ifyllt men förstår att det kan vara svårt att fråga. I Göteborg frågar CH om det är OK och att det endast är för statistik. Önskemål att det förtydligas i formuläret att det är för statistiska ändamål.

På studiedagen visades endast Legimusappen för Android. Den visades för att visa symbolen, en mätsticka, när boken laddas ned till off-lineläge, annars upplevs att den uppdaterade Androidappen "hänger sig".

Är det OK upphovsrättsligt att scanna hel bok och läsa med TorTalk. Ja, studenten får göra det själv eller någon får scanna åt studenten. Båda är tillåtna men tänk på att det är ett lån med samma lånetid som för en annan anpassad bok.

JL: Delleveranser. Sedan april 2015 får studenten ett mail vid varje ny delleverans. Länk till boken skickas som zipfil och den packas upp. Några studenter har hört av sig att de tyckt att det varit svårt. Vi erbjuder skiva om studenten inte klarar av filer. Student kan få support på högskolebiblioteket att packa upp filen. Det är viktigt att studenten beställer delleverans.

AHE Lånar ut kurslitteratur på 7 dagar, dyslektiker vill få längre lånetid. CH berättar att de som har en utredning får en kod som anger att man tillhör låntagarkategorin som behöver stöd. Man får dubbelt så lång lånetid för lån av tryckta böcker. CH skickar ett exempel på hur detta dokumenteras i Göteborg. Man kan styra mycket tjänster med hjälp av låntagarkategori.

Vid protokollet Kerstin Ekman

Justeras:

Petter Rasmusson Kristina Passad Pia Hasselrot Charlotta Höckerfors Solveig Lundin

Ann-Helen Erliksson Erika Lempke Jesper Larsen